

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.
NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

BENEFICI DE VALERO.

Lo teatro de Novedats plé de gom á gom: á la porta 'ls revenedors despatxavan las localitats al préu que volian. No s' havian vist may tantas empentas.

—¿Será possible que Valero als setanta cinch anys fassa l' obra favorita de la seva joventut? se preguntava tothom ab estranyesa.

¡Ah! Valero fá lo que vol. Al sortir á las taulas vá tancar los anys al quarto: estava tot lo jove que pot estar. La seva senyora, donya Salvadora Cairon molt més jova qu' ell, l'hi feya de mare. ¿Se l'hi coneixia á Valero l' esfors per semblar un dependent d' escriptori? ¿Qui era capás de repararho? Valero s' apodera desseguit del cor del públich, y ab aquells sentiments nobles y ab aquell sublim amor filial que desplega *Andrés* en l' acte primer de la *Carcajada* 'l públich se dona desseguida.

Vé l' acte segon y l'escena de la restitució de la cantitat robada ab que termina, provoca gran entusiasme; en l' acte tercer, durant las terribles escenas del manicomí, l' entusiasme s' torna deliri.

No tornarà á véures may més á Barcelona una ovació tant inmensa. Valero s' havia electricitat davant del públich y 'l públich s' havia electricitat també davant del gran actor. Lo teatro bullia com un volcá. Durant la representació de tant en tant escapavan erupcions d' entusiasme; al final vingué l' explosió.

Encare 'm sembla que veig als encarregats de tirar lo teló de boca: estavan més cansats ells que 'l mateix Valero. ¡Com que ván haver d' alsarlo unas vint vegadas!...

Tal es lo resultat. Los medis que per obtenirlo empleá l' actor son indescriptibles. Aquella execució se sent, se veu, s' admira: no s' descriu, es impossible. La *Carcajada*, segons en quinas mans, sería una obra ridícul; en mans de 'n Valero es sublime. L' espectador no sab si admirar més aquell esfors físich, superior á las forsas de un ser humá, ó aquella copia inmensa de talent prodigat, despilfarrat durant tota la representació de l' obra.

En l' acte tercer, quan lo pobre boig se figura veure l' enterro de la seva mare, Valero, agafat á la reixa estava terrible, desgarrador.

Després, en lo quarto, se queixava de que las mans l' hi feyan mal, porque 'l maquinista havia posat una reixa sense ribotejar los caires dels llistons, y anyadia: —Pero no hi fá res... Durant la representació no me n' hi sentí. ¡Cóm que 'ls boigs no saben lo que 's fan!

Lo quarto estava plé de amichs que l' abressavan, de admiradors que l' hi donavan l' enhorabona. Sobre una taula hi havia 'ls regalos, y entre ells,

una preciosa escribania del primer actor don Anton Vico, ab un retrato y una dedicatòria la més halagadora. Valero, trobantse en las taulas, davant del públich, vá besar lo retrato. La dedicatòria deya: *Al gran maestro y eminente artista D. José Valero, su discípulo y admirador, Antonio Vico.* ¡Felicitém de tot cor al noble y distingit deixeble de Valero! Després de tot, l' haver tingut per mestre á aquest pasmós artista es una honra incomparable. Digne es Vico de conservar la forsa del seu mestre quan arribi com ell als 75 anys. Es tot lo que l' hi desitjem.

En commemoració de la solemnitat escénica que tingué efecte á Novedats l' últim divendres, donarem en lo próxim número lo retrato de Joseph Valero, apuntat del natural per Apeles Mestres. Apeles s' ha complascut en acentuar las arrugas del veterano de l'escena... No 'n fassan cas ¡capritxos de artista!... ¡Efectes de llum!... ¡Contrasts de l' art!...

¡Qui diria que Valero, nascut en 1808 ha representat en 1883, un jove de vint anys, alcansant lo triunfo més gran que registran los anys de l' escena en Barcelona! J. R. R.

CAMBI D' IDEAS.

¿S' han fixat alguna vegada, en aquestas collas de joves revoltosos que, ab lo barret al clatell, lo puro á la boca y 'l bastonet á la mà se remouhen per passeigs y teatros, exhibint las sevas gracias, inquietantse ells ab ells y molestant als que tenen la desgracia de trobarse prop seu?

Pues entre una comitiva d' aquesta especie haurian vist dia y nit, fa tres ó quatre anys, á l' Enriquet, l' héroe de la historia que vaig á contarlos.

L' Enrich era llavoras lo que se 'n diu un jove *corrido*. Si sortia una moda exagerada, ell la lluhia primer que ningú; si s' inventava algun ditxo estrany, ell se cuydava de ferlo corre, si en un teatro hi havia un escándol, ell era 'l protagonista. Sobre tot aixó dels escándols. ¡Oh! Era 'l seu menjar predilecte. Precisament en unas disputas trabadas en un siti públich vaig tenir la *ditxa* de conéixer.

Era un demati d' istiu, si no m' equivoco del any vuytanta. Assentat tranquilament sota un arbre dels Jardins del Tivoli, m' estava jò disfrutant del dols ayret de la matinada y de las més dolsas encara cansons del coro d' Euterpe.

Aprop meu hi havia un grupo de joves bullangueiros. Com qu' era demati y llavoras sortian de casa,

portavan un caudal de gracias y xistes pèl consum del dia y, no cal dirho, los deixaban anar á dojo.

Pero ¡lo que son las cosas! hi va haver un instant en que se 'ls va ocorre escoltar y estar quiets, y en un dos per tres lo grupo de revoltosos va convertirse en una assamblea de sants.

Lo coro anava á comensar lo preciós *De bon mati*. Dona 'l mestre la senyal, vibran las primeras notas, y en lo precis moment en que, entre 'l silenci general, ressona aquell

*L' alba sonriu,
canta lo gall,*

se sent lo antipátich xiscle d' una criatura de poch mesos que una bona senyora tenia á la falda. ¡Fillets de Déu! ¿Ne volen de xibarrí entre 'l grupo de bullangueiros?

L' un xiulava, l' altre picava ab lo bastó, l' altre imitava 'ls grinyols de la criatura.

—¡Fora la quitxalla! ¡Arri á nanná! ¡Fássila dormir! ¡Dónguili la...! Etcétera, etcétera.

La confusió va ferse general y en mitj del barullo vaig sentir una veu clara y vibrant que cridava:

—¡Las criaturas al Hospici!

Y 'l que aixó deya era l' Enrich: No sé porque m' hi vaig fixar tant vivament: lo cas es que desde aquell dia se 'm va quedar grabada al cervell la seva fatxa, y cada vegada que 'l veyia pensava:

—Aquest es l' Enrich, aquell que va cridar ¡las criaturas al Hospici!

Va passar l' istiu, y la tardor y l' hivern. Fresca y ayrosa com sempre, á son degut temps aparegué la primavera, y ab ella tornaren los concerts d' Euterpe. Naturalment, jo no podia faltarhi: es una devoció com qualsevol altre.

Encara no havia pres asiento, comenso á escampar la vista pèl voltant, y al primer que veig es al célebre Enrich.

Era 'l mateix home: lo barret al clatell com una corona de sant, lo puro enganxat als llavis y l' indispensable bastonet.

Pero no anava, com de costum, ab la curriolada de companys. La seva companyia era una senyora de certa edat y una nena com un ángel.

Es inútil entrar en més explicacions pera fer comprendre que la noya era lo que se 'n diu la *xicota*.

L' Enrich l' hi deya cosas á cau d' orella, canviant cada minut de posició, y sent de tant en tant alguna mueca als amichs que formavan roíllo una mica més enllá!

¿Com s' havia de pendre alló? ¿Era un simple pasatemps ó era una passió verdadera d' aquells que devegadas ocasionan un matrimoni?

L' any següent vaig sapiguerho.

***

Recordin qu' éram ja al vuytanta dos. Seguint los tràmits de costum, van tornar las brisas perfumadas, las tendretas flors, los cantadors aucells, y per supuesto, las festas d' Euterpe.

S' anuncia 'l primer concert y patatrás! ja 'm tenen vostés instalat sota 'l meu arbre. Miro, guayto, examino y volden casualitat més gran? me trobo vis á vis ab l' Enrich.

Es á dir, ab ell y ab aquella nena del any anterior. Llavoras ja no hi havia la senyora d' edat: estavan sols, ella anava molt mudadeta y ell no 's mirava á ningú més que á ella.

No podia duplar, la cosa estava feta: eran casats. Y no solament eran casats, sinó que hasta 'm va semblar qu' ella...

Pero, aném al any següent.

L' any següent era l' any corrent; es á dir, l' any mil vuyt cents vuytanta tres.

Torném á ser á l' época dels concerts, torno á trobarme al Tivoli assentat en la cadira de palla, y torno á veure l' Enrich y la seva senyora.

Lo que l' any passat sospitava, era cert. Lo matrimoni ja no anava sol. Entre las cadiras dels dos casats n' hi havia una hont hi seya una ninysa ab un nen á la falda.

Quina criatura més bufona! Era l' estampa de son pare: no més l' hi faltava 'l barret al clatell y 'l puro á la boca.

Com sempre, l' orquesta tocava qu' era un primor, y 'l coro cantava més afinat que may.

Per una d' aquelles coincidencias que fan quedar blau, lo públich del meu voltant presentava 'l mateix aspecte que 'l dia que vaig coneixe l' Enrich.

Lo matrimoni y la criatura á la dreta, entre mitj varrios grupos de gent pacifica y més cap á la esquerra una colla de joves revoltosos.

Per fer més viu lo recort, lo coro anava á comensar l' idili *De bon matí*.

—Vet' aquí, vaig dirme jo; no faltaria més sino que la criatura del Enrich se posés á plorar com ara fa tres anys la d' aquella senyora.

Tal dit, tal fet. Comensa 'l coro

L' alba sonriu, canta lo gall,

y, com si la criatura 'm volgués complaure, romp ab una serenata tal de xiscles, que semblava un badell quan lo degollan.

Lo públich sentat va contentarse fent ¡pst! ¡pst! pero ¡hi ha tants Enrichs per tot arreu! lo circol de joves corridos de la esquerra va perdre la paciencia, y aviat va complicarse la cosa fins á convertirse en un escándol dels grossos.

L' Enrich no hi vey de cap ull: volia contestar als joves, y 'l número l' aturdia; la criatura pujava 'l diapasson de las plorallas, y al fi, impotent pera dominar lo barullo, va resoldre assentarse probant de consolar al seu pobre fillet.

En aquell moment va sentirse una véu que cridava: —Las criaturas á casa!

Y l' Enrich, donant una llambregada furiosa com si busqués al que ho havia dit, va contestar, mirant als que tenia prop: —¡Que n' hi ha poca d' educació al món!

Jo, al cap de mitja hora encara reya. ¡Qué volen ferhi! No 'm podia treure del cap lo cambi d' ideas que s' havia operat en tres anys! ¡Quin contrast entre l' Enrich d' ara y l' Enrich de llavoras!

¡Cremarse porque l' hi deyan que las criaturas s' han de dur á casa, y no recordarse que 'ell havia dit un dia que las criaturas s' han de dur al Hospicil

C. GUMÁ.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Comensém per *Giletta de Narbona* estrenada al Tivoli. Es una sarsuela del género alegre, sembrada d' escabrositats, y molt propia per l' exhibició de pantorrillas. Ha compost la música de aquesta obra Audran l' afortunat autor de *La Mascota*. Al igual que la *Mascota* té distinció y elegancia en los motius, pessas molt ben talladas, abundancia y novedad de melodias, y una instrumentació sumament garbosa.

Audran havia de comensar ab aquesta obra y acabar ab la *Mascota*, si es que volia un gran éxit. La *Mascota* cau al ull desde 'l primer moment: es una composició ensopogada d' aquellas que 'ls autors no més ne saben fer una. Lo públich compara y las que venen després, per molt que valgan, no son alló.

No obstant, en *Giletta de Narbona* hi ha en l' acte primer un notable duo al unissono de tiple y baritono, un' aria de tiple preciosa y unas coblas corejadas molt originals. En l' acte segon, hi ha un coro d' homes ple de carácter, un terceto sumament cómich, un duo de tiple y baritono molt expressiu y una marcha guerrera

marcial. En l' acte tercer los números de música son també notables.

De la lletra no 'n dirém res: es un quento de *Boccaccio* en acció. Desde que Boccaccio escrigué 'l seu *Decameron* han passat més de cinch sigles, y 'ls quentos de Boccaccio son verts com al primer dia. L' arregio castellà estaria bé, si 'ls versos estiguessen ben adaptats á la música. 'ls autors castellans necessitan estudiar la prossódia francesa, calculant que la música no vol rahons.

L' execució per lo que respecta á la senyoreta Soler di Franco, notable. Aquesta minyona canta molt bé. La senyora Roca lluheix las sévas formas, y ab las formas fa olvidar lo fondo: la senyora Mendez fa tot lo que pot. Lo senyor Subirá molt bé y 'l senyor Ferrer guanyará molt lo dia que perdi la mala costum de mastegar las paraulas. Lo conjunt una mica desequilibrat.

Lo públich, dividit en dos bandos lo dia del estreno: 'ls uns empenyats en fer naufragar á Giletta 'ls altres á salvarla á tota costa. Y se salvá: com que entre 'ls que volian enfonzarla hi ha alguns caps de carabassa, impossible de tot punt que Giletta se 'n anés á fons.

Del benefici de Valero ja 'n doném compte en altre lloch del present número. Posteriorment s' han posat *La hermana del carretero* per Valero y *La levita* per Vico. Don Joseph estava ronch. En Vico 's portá com tot un home. Las obras de 'n Gaspar l' hi escauchen molt bé.

Al Español, Calvo ha posat *El vergonzoso en palacio* y *Haroldo el Normando*. En totas dugas produccions ha estat molt bé. L' última que pertany á Echeagaray está plena de poesia; pero es un bon xich extravagant.

Al Retiro encare *Mascotejan*. Dimars van donar la representació 96. Es de creure que arribarán á la 100, avants de que 'n Valesi 'ns presenti la seva companyia d' ópera italiana á dos ralets l' entrada. Lo dia 16 comensa. En los cartells hem vist ja la llista de la companyia y 'l repertori. Entre 'ls artistas n' hi ha alguns de nous: en lo repertori hi figuran fins los *Hugonots* y *Dinorah*. Desitjem de tot cor qu' en Valesi hi guanyi molte lire.

La novedat del *Circo Ecuestre* ha sigut lo benefici dels *Hulines Bothers* que son un parell de gats com dos convents. Lo Circo vá omplirse y 'l públich vá riure de debó. S' anuncia próximament lo debut de Miss Leona Daré: preparin los gemelos.

Diumenje que vé, toros. Carriquiri y Lagartijo: aquests dos noms tenen prou poder per omplir la plassa. No hi ha recort de que 'ls toros de Carriquiri hajan deixat de cumplir ab son deber: acostuman á ser moguts y bulliciosos, y fins á la hora de la mort están per jugar. Lagartijo s' ha compromés á matarlos tots sis. Ab aixó, calculin quina corrida 's prepara. Are sols falta que no la presideixi 'l senyor Maza, porque siga magnífica.

N. N. N.

LO POBRE.

Per res del mon, está vist, no 's pot ser pobre de veras, porque de totas maneras será sempre un pas molt trist. De qué serveix l' honoradés, lo ser sabi, ser virtuós, tenir gracia ó ser xistós si no 's té altra cosa més? La societat mundana que 'm respongui si l' hi plau: —¡Qué es l' home que no té un clau? —Un gandul, un tarabana. —¡Y aquell que té molt diné? —Es molt sabi, es elegant, té honra y virtud en gran, es, en fi, un home de bé. Vejent, donchs, tal guirigay, y trobantme en gran apuro, donaria fins... un duro per no ser pobre jamay.

FRANCISCO FLOS.

MONEDA DE L' HISTORIA.

ANÉCDOTAS D' HOMES CÉLEBRES.

De Juli Sandeau, escriptor francés, mort fá poch temps, se contan moltas anécdotas.

Vivia intimament ab l' escriptora George Sand, quan un dia tingueren desavenencias y romperen ab estrépit.

—Tot ha acabat; digué Sandeau: vaig á tirarme de cap al riu.

George Sand consternada, se posá un manton al cap, corrent darrera del qu' ella creya suicida.

Després de un' hora de rodar per las inmediacions de l' Sena, trobá á Sandeau, segut tranquilament á la taula de un restaurant y menjantse un *beefsteack*.

L' escriptora indignada exclamá: —Es aquesta la manera que tenu de suicidarvos?... Desde aquell dia resolgué rompre definitivament ab Juli Sandeau.

Emili Augier, aborreix las indiscrecions dels pe-riódichs. Un dia l' hi demanaren datos per escriure la seva biografia.

Augier respongué: —Vaig neixe á l' any 1820. Desde llavors, no m' ha succehit res de particular.

Gustavo Doré, viatjant per Suissa, havia perdut son passaport al arribar á Luzerna. Aná á trobar al arcalde y l' hi doná coneiximent de la pérdida. —Bè si... vosté preten ser Gustavo Doré... Jo voldria créureho... de veras, voldria créureho... Pero ja veurá, tingui, demostrimho.

Y l' hi entregá un full de paper y un llápis. Gustavo Doré doná un cop d' ull á través de la finestra, descupis reproduhi l' escena. Firmá després lo dibuix, y l' passá al arcalde.

—Lo passaport está perfectament en regla, digué l' arcalde: ¿me permeterá que guardi aquest dibuix com un recort?... Y ara vaig á fern' hi estendre un en la forma acostumada.

EPIGRAMAS.

I En mitj d' una reunió deya un cert dia en Magí: —Tot lo mon té de mori y no més quedaré jo. —¿Qué farás? l' hi preguntá lo xicot de la Tremenda. Y ell al moment contestá: —¡Carám... posaré una tenda!...

II —¡La mare ha parit un noy!... deya á tothom l' altre dia, la noya de la María pastissera de Sant Boy. —No entench pás aquest motiu... l' hi digueren, puig ton pare fá un any que no está ab ta mare. —Bè, á cada corréu li escriu.

C. GABARRÓ.

CANTARELLAS.

A la llum del sol, un dia vaig veure tots tos etxissos y á la llum d' una xinxaeta vaig veure qu' eran postissos.

A pesar de que en eix mon tota cosa vá passant, tinch una pesseta falsa que may la puch fer passar.

¡May dirian perqu' estimo á una dona vella, manca, guerxa, coixa, geperuda, petita, morena y xata? Perque com qu' es una dona tota plena de grans faltas, per molt que jo falti á n' ella com que té més faltas, calla.

LL. MILLÁ.

ESQUELLOTS.

La *Vanguardia* 's queixa del gran número de pobres que 's colocan en la Rambla desde 'l carrer de Fernando al Plá de la Boqueria, per demanar caritat als transeunts y molestar als amos de las botigas.

En efecte: densá que governan los amichs de la *Vanguardia* 'l número de pobres ha aumentat de una manera horrible.

Pero la *Vanguardia* fá mal de queixarse 'n. Francament, no está bé que 'l que vá tip se queixi del qu' está dejú.

Una frase que s' atribueix al Sr. Feliu ex-arcalde de Gracia, a propósito del nombrament del Sr. Casals: —¡Casals! ¡Casals! deya 'l Senyor Feliu... Si 'm deixava la vara á mi, en menos de dos anys m' hi faria casas en aquests casals.

Lo consul general de Méjich ha fugit endhente'n los fondos de la suscripció que s' havia obert en aque-

lla República pel monument á Colon que s' está alsant en Barcelona.

Sr. Rius y Tauler: destaqui dos guardias municipals pel mon á perseguir-lo.

L' altre dia un granuja vá robar un rellotje d' or á un redactor de la Vanguardia.

Lo afayta-rellotjes vá voler demostrar al periodista ministerial ab quanta veritat vá dir D. Pio Gullon, ministre de la Governació, que may, may del mon s' havia disfrutat tanta seguretats com are á Barcelona.

L' altre dia va arribar á Barcelona un cargament de 570 pelegrins mallorquins, que se 'n anavan á Lourdes. Al revés dels companys de Sant Antoni que 'ns en-vian aquellas islas en épocas de matansa, los pelegrins mallorquins son molt semblants als pelegrins de la terra.

Las mateixas caras de borrego ressecat, los mateixos posats de jesuita, la mateixa llana al clatell. No hi ha més que una diferencia: los mallorquins son menos cantadors que 'ls catalans.

En la companyia del Nort, los carruatjes de segona classe careixen de cortinetas. Y 'ls passatjers han de fer lo viatge en clau de sol.

Nota: la companyia del Nort es francesa, y com que 'ls francesos se figuran que l' Africa comensa als Pirineus, nos tracta com africans.

A Ibisca no han pogut fer Ajuntament. A las elecciones no vá anarhi ningú. De manera que 'l governador vá dir:

—Bueno, dochts, ja 'l nombraré jò.
Y aquest vull, aquest no vull, vá formar una corporació municipal composta de personas que ja havian sigut del municipi; pero de las personas nombradas tampoch vá presentarse'n cap ni una á pendre possessió. Al Sr. Feliu de Gracia, si no 'l contenen, se tira al aygua y se 'n vá nadant á Ibisca.

L' Ajuntament ha acordat que 'ls cotxes Riperts portin salva-vidas á las rodas. Pero com que 'ls Riperts ván libres, resulta que 'ls salva vidas son impossibles.

Un periódich presum que 'l dia menos pensat l' Ajuntament manará que tots los barcelonins duguem turbant porque pels carrers no topém los uns ab los altres.

S' ha obert un concurs per provehir la plassa de capellá de la Casa de Caritat.
—¿Qué tant mateix hi concorria Mossen Mariano?
—¡Vaya!
—¿Y quin sou tè aquesta plassa?
—Mil doscentas missas anuals.

També s' ha provehit la cátedra de grabat en dols de l' Escola de Bellas Arts de Barcelona.
—Vull anarhi... vull anarhi... deya un xaval de set ó vuit anys, mamantse 'l dit.
—¿Ahont vols anar? l' hi preguntá 'l seu pare.
—A aquest estudi que diu qu' es tant dols.
—¡Ah llaminer!

A. M. R.-Històrich.

Contan de un jove que un dia gelós de la núvia estava y d' aquest modo explicava l' amor gran que l' hi tenia.
—«Cap més home 's trobaria que fos estimat com jo.»
Y al tombar cert carreró véu que de dins de una entrada surt alegre sa estimada de brasset ab un senyó.

V. L. H. V.

Lo Sr. Feliu de Gracia, ja que nó vá poder ser nombrat arcalde primer, vá ferse elegir tinent d' arcalde. Pero ara sembla que volen anularli l' elecció per no haver reunit suficient número de vots. Ni capitá, ni tinent, ni sargento. Ranxero y en prou feynas.

En Rius y Tauler es á Madrid.
A la vila del Os.

Escena á la porta del torin:
Nota un senyor que l' hi falta 'l rellotje (un rellotje de níkel de poch valor) y s' exclama.
Un minyó de 19 á 20 anys se l' hi acosta y tornant l' hi 'l rellotje l' hi diu:
—¡Qué crida! ¡qué crida!... Tingui, home, tingui: si aixó es una patata!
¡Viva 'l salero!

Un senyor deya:
—Estant l' istiu passat á Puigcerdá, feya pentinar-me á Barcelona.
—¿Y feya 'l viatge á Barcelona expressament per pentinar-se?
—Cá, no senyor, hi enviava la perruca.

QÜENTOS.

Quan á Mataró ván plantar los arbres de la Rambla, se 'n morian molts.
L' arcalde vá publicar un bando, fent responsables als vehins dels arbres que 's morissen.
«Cada vehi queda encarregat de cuidar los arbres de casa seva.» Aixó deya 'l bando en resúmen.
Pero sucsehi que a un vehi se 'l hi mori 'l seu, y al anarli l' agutzil á demanar l' indemnació, exclamá:
—Ay, ay! jo ja 'l cuidó... y en proba d' aixó, que cada nit l' entro dintre de casa.

Un home molt curt de vista s' estava morint.
—Pare... pare... cridavan los seus fills.
—¿Qué hi há? ¿qué teniu?... preguntava 'l moribundo.
Y un dels fills, per disculparse, deya:
—¿Qué se l' hi ofereix alguna cosa?
—Si, pórtam los gemelos: vull véurem morir.

Un senyor visita á un amich seu que no 's troba gayre bé.
En aquell precis moment surt del quarto lo doctor Tomás.
—Ay, ay, fá 'l vissitant. ¿Aquest metje tens? ¿No 'm havias dit més de cent vegadas que per res del mon seguirias los seus preceptes?
—¿Y qui t' ha dit que 'ls segueixi?
—Donchs, ¿perqué 'l tens?
—Per pur agrahiment: ell sigué qui vá enviar la mèva sogra al altre barri.

Parlan de un enterro.
Lo difunt era molt rich.
—Jo ho crech que n' era: mira, lo bagul anava en lo cotxe de vuit caballs.
Un home molt económich:
—Vaya un lujo... Jo francament, al cementiri, més m' estimaria anarhi á péu.

Una nena festeja ab un francès.
—Tè molt talent la Lluisa... ¡y quina facilitat pels idiomas! Figurat, ab tres mesos no més de tenir relacions ab M. Gerard, ja parla 'l francès.
—¿Ab bon accent?
—Com si hagués nascut á Fransa.
—¿Qué vols ferhi! Efectes del roce.

—Tot ha pujat, tot enterament, los lloguers, lo pá, la carn, lo carbó.
—No me 'n parli: fins los pobres.
—¿Los pobres?
—Si senyora: avants deyan: «dónguim un xavet» y ara se l' hi acostan y l' hi demanan una pesseta.

Un d' aquestos homes als quals persegueix la implacable fatalitat buscava consol en la religió.
Després de contar á un capellá que havia perdut á una esposa adorada y á tres fills, y que havent tingut una gran fortuna, 's trobava vell, malalt y sense un quarto, lo sacerdot per consolarlo, l' hi tragué l' exemple de Job, abandonat sobre un femer.
—¡Sobre un femer! exclama l' infelis... Qué més voldria jo que trobar-me sobre un femer... ¡Oh y al préu á que ara van los fems!..

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
Que vís me digueres tú en un hu:
qu' es negació, diu la Pona ma segona:
y qu' es número l' Agnés diu, la tres.
Lector, prompte sabrás qu' es ma solució, si jo 't dich qu' es un poble bastant rich ma Prima-segona-tres.
RAMON ROMANISQUIS.

II.
Lletra vocal es primera, la segona es consonant,

una planta invers-tercera y una bestia 'l mèu total.
PEPET SIMPÁTICH.

ANAGRAMA.

Lo xicot de ca 'n Total vá dir-me un jorn la María qu' ella per Tot lo tenia y encar més per animal.
J. M. F. DE PETITS.

MUDANSA.

Si 'm posas, lector, ab c, pels barranchs sempre solch sé; puch ser arma de animal si escrius ab d 'l mèu total, y ab un poquet del mèu tot escrit ab m, xicot, crech qu' endavinar-me pots: quatre lletras, quatre tots.
CAPITÀ VAGER

TERS DE SÍLABAS.

Vertical y horisontalment primera ratlla: utensili de fumador.—Segona, establiment de begudas.—Tercera: un aucell.

UN CATALANISTA.

CONVERSA.

—¿Qué no ho sabs Ramon?
—¿Qué?
—Que aviat vindrá 'l mèu germá. La gana diu que 'l fá corre y vol tornar á n' aquí aviat.
—¿Y ara ahont es?
—Jo mateix t' ho he dit.

PALLARINGA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7 8—Una ciutat.
1 2 3 4 5 6 7—Un arbre.
8 2 6 5 6 7—Fruita.
1 2 3 7 8—Id.
8 4 6 4—Pela d' arbre.
3 7 8—En molts pobles n' hi há.
6 5—Nota musical.
5—Una lletra.

DOS PROGRESSISTAS.

GEROGLIFICH.

PERO PERO

TRI
Mar
N N

NAS DE PUNTA INGLESA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—A-na-gra-ma.
2. Id. 2.ª—Ma-si-ni.
3. MUDANSA.—Mort-Tort-Bort-Sort-Fort-Nort-Port
4. LOGOGRIFO-NUMERICH.—Salmeron.
5. TRENCA-CLOSCAS.—Arenys de Mar.
6. CONVERSA.—Mi-co.
7. ROMBO.—
P
G A L L
P A P E R
L I E T
R
8. GEROGLIFICH.—Per russos Russia.

L' AMOR, LO MATRIMONI Y 'L DIVORCI

(QUATRE SESSIONS D' UN CONGRÉS)

CAPRITXO AGRE-DOLS, EN VERS, PER

C. GUMÁ

SEGONA EDICIÓ, ilustrada per M. MOLINÉ.

Aquesta obreta, de la cual se'n ha agotat rapidament una numerosa edició, forma un elegant tomet de 32 planas en quart, ab dibuixos intercalats en lo text, bon paper é impressió esmeradissima.

Preu 2 rals.

Se vén en la llibreria de Lopez, Rambla del mitj, 20, y demés principals llibrerias y Kioscos.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

Gran desembarch de llana mallorquina.

Al péu de cala Ciutat, escena presa del natural.

Avisos y publicaciones.

PREPARATIUS PER REBRE 'L CÓLERA.
Si vingúes per un acás al trobarho tot tant brut, s' hauria de tapá 'l nás y perdria la virtut.